

Bližajo se velike počitnice, z njimi tudi preoblično in pouku kvarno učiteljsko preseljevanje iz jednega kota domovine v drugi. No, pa bodi že kakorkoli: zapustili bomo šolske skrbi, šolski prah in ne-

zmosno vročino. Bog daj, da bi počitnice vsem veliko koristile, oživele izgubljene nade, okrepile up v bodočnost, da nikdo med nami — še tudi v «Tovariši» — ne ostane — ne bode več
pesimist.

Naši dopisi.

Iz postojinskega okraja. (Okrajna učiteljska konferencija). Točno ob 1/211. uri je otvoril skupščino e. k. okrajni šolski nadzornik g. J. Thuma, pozdravil skoro polnoštevilno navzočno učiteljstvo, omenil našega presvetlega cesarja, najvišjega zaveznika šolstva, na kar je zbrano učiteljstvo navdušeno zaorilo trikrat: «slava!» — Gosp. nadzornik je potem v imeni vseh navzočnih pozdravil prebl. g. c. kr. okr. glavarja markiza Gozanija, čemur je sledil gromoviti «živio!» Gospod markiz je zares priljubljen med nami.

Ko je še g. predsednik predstavil v naš okraj na novo došle učitelje in učiteljice, bila sta po navetu g. A. Skale «per acclamationem» voljena zapisnikarjema gospod. M. Pajser in g. J. Verbič iz Trnovega.

Gospod nadzornik je potem obširno poročal o stanju šol in izjavil, da so uspehi sploh povoljni. Tu in tam se še dobi kakšna napaka glede metode, discipline, gradiva itd.; vidi pa se povsod, da se vsakdo trudi napredovati in popoljevati svoje znanje, svojo prakso.

Poročilo je napravilo ugoden utis in bilo vsprejeto z odobravanjem. Za razne opazke smo g. nadzorniku prav hvaležni.

Gospod J. Hribar, ki je vsled g. T. Josina boleznini prevzel referat za oba, razlagal je umljivim načinom prednosti pokončne pisave. Vsakdo je spoznal, da je sedanja pisava posebno glede na zdravje in rast šolskih otrok kvarna. Skupščina je potem jednoglasno sprejela poročevalčev predlog, da se začni v prihodnjem šolskem letu v nekaterih šolah s pokončno pisavo. Dotični učitelji naj to naznanijo vsaj jeden mesec pred bodočo letno učiteljsko skupščino, da bodo poročali o uspehih.

Žreb je pogodil najprej gospo M. Moser-Steiner, da je prebrala svoj elaborat skupne naloge «Vzorno učiteljevo življenje v šoli in zunaj šole». Gospa poročevalka sicer ni merila referata s kilometri, marveč z umerjeno, premišljeno, tehtno besedo. Kar je povedala, bilo je jedrnato, posnemovalno.

Izmed učiteljev je sreča in številka zadela g. A. Levslika, da tudi on prebere svoje delo. Z navdušeno-prepričevalno besedo je g. tovariš pojasnjeval svoje misli o uzornem učiteljevem življenju. — Kakor menda vsi referati, tako je končal tudi njegov s tem, da bi se učiteljevo življenje znatno približalo

temu vzoru, ko bi bilo učiteljstvo stann in dolžnostim primerno plačano.

G. Thuma, načelnik knjižničnega odbora, poročal je potem o stanju okrajne učiteljske knjižnice. Poročilo je bilo vsprejeto brez ugovora. G. Zaman je potem predlagal, da se spremeni pečat: «Bezirkslehrerbibliothek» v slovenski. Rekel je, pokazavši nam V. zvezek «Jurčičevih zbranih spisov», kateri je bil samo petkrat udarjen s pečatom, da mora pokojni Jurčič pač žalostno gledati z nebeških višav učiteljstvo postojinskega okraja, ki označuje njegova slovenska dela z nemško «Bezirkslehrerbibliothek». — Predlog je bil vsprejet jednoglasno.

Knjižnični odbor je ostal prejšnji, v stalnem odboru pa so postojinski gg. in g. Zarnik.

G. predsednik je potem še naznanil neke nove odloke šolskih oblastev.

Na to je stavlil g. A. Požar samostojen predlog, naj deželni šolski svet izda regulativ, kakšno in koliko bode učiteljevo stanovanje. Sedaj se namreč dogaja, rekel je, da občina najme učitelju privatno stanovanje, ki pa nikakor ne zadostuje zakonitim in istinitim potrebam. Vsprejelo se je jednoglasno.

G. nadzornik potem sklene skupščino z vsklikom «slava» presvetlemu vladarju, čemu se je učiteljstvo navdušeno odzvalo in zapelo stoji cesarsko pesem.

Ostali čas pred obedom se je vporabil v to, da smo ogledali «razstavo pisмениh izdelkov in ženskih ročnih del nekaterih šol raznih kategorij».

Svoje izdelke je izložilo sedem šol, namreč: Postojina, Senožeče, Knezak, Šturje, Št.-Vid, Budanje in Lozice. — O vseh teh izbranih izdelkih otroške marljivosti in učiteljske skrbljivosti poročati in vse dostojno oceniti je težavno, da, nemogoče. Razstavo bi bilo treba študirati več dnij, da bi človek imel o nji vsaj nepopolno sliko.

Posebno lepa in mnogovrstna so bila rokodela postojinske šole. Tudi šturska šola je pokazala prav lepe in praktične izdelke. G. Josin je pokazal, kaj se lahko doseže s svojimi učenci v lepljenji ali kartonaži. To so bile res mične podobe.

Splohi mora vsakdo priznati, da je bilo videti v vseh izdelkih, pisмениh ali risarskih, leparskih kakor tudi v ženskih rokodelih, da se učiteljstvo trudi, da deluje vstrajno in pazi na vsak pogrešek svojih učencev, sicer bi ne bilo možno, kaj tako dovršenega izložiti.

Skupni obed je bil pri g. Vičiču. Med mnogimi napitnicami je omeniti one g. nadzornika presvetlemu

cesarju in c. kr. okr. glavarju, ki nas je počastil s svojo navzočnostjo, jubilantu g. Petru Cebinu, ki praznuje letos štiridesetletnico svojega službovanja.

Učiteljstvo z g. c. kr. okrajnim glavarjem se je dalo fotografirati. Žal, da nekaterih slik ne bode v fotografiji, ker so bili predalec strani, to je, še zraven jih ni bilo, tudi pri banketu ne. To ni lepo!

V veseli družbi nam je hitro potekal čas in le prerano smo se morali ločiti vsak na svoj dom z najlepšimi spomini o prošlem dnevu. Dal Bog, da obrode nauki, ki so je ta dan slišali, obilo dobrega sadu.

Iz Krškega. Letošnja okrajna učiteljska konferenca za krški šolski okraj bode v sredo dne 27. (sedemindvajsetega) mal. srpana 1892. l. v šolskem posloppju v Krškem. Začetek točno ob 9. uri dopoldne. Razven običajnih točk je na dnevnem redu tudi obravnava nastopnih predmetov:

a) Podrobni učni načrt za slovnico, pravopis in spisje za posamezne razrede in oddelke (skupine) raznih kategorij ljudskih šol v krškem šolskem okraju.

Ta načrt naj pisno sestavi vsak učitelj za svoj razred; o njem se je na večrazrednicah posvetovati pri domači učiteljski konferenci in tu določiti jednovit načrt za vse razrede dotične šole. Te izdelke je oddati prvosedniku okraj. učiteljske konferencije na dan konferencije. Poročevalci za vsako kategorijo šol se bodo določili pri konferenci.

b) Pretresovanje knjig za «šolarsko knjižnico» v smislu ministerskih naredeb z dne 15. grudna 1871. l. št. 2802, z dne 12. mal. srpana 1875. l. št. 315, z dne 3. prosinca 1883. l. št. 13436 in z dne 16. grudna 1885. l. št. 23324.

Vsak član konferencije naj pisno navede vse njemu znane in za šolarsko knjižnico primerne, kakor tudi neprimerne mladinske spise. (Pri neprimernih je na kratko navesti vzrok.) — Poročevalec se bode določil pri konferenci.

Iz teh poročil bode potem sestavljen stalni odbor posebni zaznamek knjig, od katerih dobí vsaka šola jeden prepis.

c) Posvetovanje o načrtu za uravnavo šolskih vrtov, izdanem po vis. c. kr. deželnem šolskem svetu z ukazom z dne 9. roznika 1892. l. št. 1236 (razpis c. kr. okraj. šolskega sveta z dne 21. roznika 1892. l. št. 787).

Za to točko naj se pripravijo zlasti vsi učitelji-vrtnarji.

Poročevalec se bode določil pri konferenci.

Iz Dobrnice.

Tam dol' na Dolenjskem
Vas Dobrnč leži,
Že ime ti pove,
Da prida nič ni.

O ti hudomušni zlagatelj te pesmi! Da ima naša vas tako nesrečno ime — pišejo sicer navadno Dobrnice, a tukajšnje ljudstvo se v govoru sploh poslu-

žuje jednine: Dobrnč. — mi ne moremo zato; a da bi res nič prida ne bila, to, to nas peče. Res ni bog-sivedi kake imenitosti in posebnosti v nas, ali mora pa zato že biti zaničevana in zavržena? No, lepa farna cerkev z junaškim patronom sv. Jurijem, župnišče s kapelanijo ter šola — tudi ni tako malenkostno, da bi se smelo reči: «Prida nič ni». Če nas je prav mati narava z živo vodo po mačehino obdarovala, nam je v nadomestilo venderle postavila Lisec in Šmaver, katera dajeta dobro vinsko kapljico.

Kako pa se bode naša vas še povzdignila, ko bode v kratkem jel v bližini zvižgati «lukamatija». Do postaje Trebnje bode mo imeli malo uro hodá. Tudi se čuje, da nam mislijo speljati ugodnejšo cesto do tja.

Toda vse to je še malo proti istini, da bode že letos popolnoma zgotovljeno novo jednonadstropno šolsko poslopje z dvema šolskima sobama in dvema stanovanjema. Kaj že pravi Slomšek? «Lepa cerkev in prostorna šola sta cele duhovnije čast in hvala, pa tudi hasen.» No, zdaj pa še kdo reči o Dobrnici: «Prida nič ni!»

Znamenito je to, da bode pri nas ravno v letu, v katerem se spomin šolskega velikana Komenskega tolikanj slavi, dozidana in morda tudi blagoslovljena in otvorjena šola. Skoro nehoté ga bode mo s tem mi bolj počastili, kot marsikje.

Toda počasi! Komenski zahteva poleg družega tudi: «Pri šoli bodí lep prostor za igre, ker igre se morajo mladini dopuščati, tudi naj ima svoj vrt, kamor naj se mladina pogosto pelje. Če bode šola tako urejena, dobé otroci veselje do nje ter bodo radi zahajali v njo. Ako so tam vse reči lepe, vščé so otrokom.»

Tako Komenski. Kako bode pa pri nas? Poslopje bode že lično; saj trinajst tisočakov, kolikor se bode zanj izdalo, je tudi lepa vsotica, a prostora, prostora poleg šole ne bode: spredaj cesta, zadaj poljska steza in cerkvena njiva, ob straneh pa posestva g. Šenice. Ne bode prostora niti toliko, kolikor bi se ga neobhodno potrebovalo za napravo vodnjaka. Ha, ha! še za potrebno vodo vam ni bilo mar? Zdaj pa brez skrbi zopet rečem: «prida nič...!» Stoj, nagajivec, preden izgovoriš! Kar še ni, zna še vse biti. Li ne veš, da je stavbišče kupljeno od g. Šenice ter da je proti večerni strani ob cesti lep košček zemlje v podobí zagozde, katero je lastnik že na pol obljubil šoli brezplačno v last odstopiti.

Da bi se pa še kaj časa potem moglo z zidanjem vodnjaka odlašati, jako dvomim, kajti njega potreba je prekričeča, kot da bi se jo moglo prezreti, dasi je že šolska zgradba občini silno breme.

Kaj pa je z vrtom? Šolski vrt obstoji že delj časa pri naši šoli. Žal, da ne more svojemu namenu popolnoma ustrezati, ker je že sedaj preoddaljen; od novega šolskega poslopja pa še znatno bolj.

Temu v okoli priti, je obljubil naš č. g. župnik pri pred. škofijstvu posredovati in prositi za dovolitev zamene primerne kosa cerkvenega sveta, ki je ravno poleg novega šolskega stavbišča, s sedanjim šolskim vratom.

S tem činom bi se občini ozir. fari zelo ustreglo, kajti pripomoglo bi se pred vsem k izdatnemu vzgojnemu sredstvu, drugič pa bi bil ob jednom kras šoli — čast fari.

In tako bi b kratu najbolje tudi našega šaljivca ugnali v kozji rog.

Hrušica v Istriji. Pri okrajni učiteljski konferenciji na Volovskem dne 27. vinotoka p. l. izvolilo je zbrano učiteljstvo Volovskega političnega okraja začasni «Odbor učiteljskega društva» tega okraja, in sicer: predsednikom g. Nikolaja Butkoviča, nadučitelja v Kastvi in tajnikom g. Slavojca Rajčiča, nadučitelja v Opatiji.

Z dopisom dne 23. vel. travna t. l. pozivlje odbor društvene članove na glavno skupščino, koja bode dne 18. in 19. mal. srpana t. l. Podgrađom s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika osvrtoim na Jana Amosa Komenskoga.
2. Razprava o napametnom računanju u pučkoj školi.
3. Razprava o tumačenju štiva u pučkoj školi.
4. Razprava o poboljšanju učiteljskoga stanja i dotični predlozi.
5. Čitanje zapisnika odborskih sjednica.

6. Pregledanje i potvrđenje računa prošle godine, eventualno izbor triju revizora.

7. Možebitni predlozi.

8. Biranje odbora za novu upravnu godinu.

9. Carevka i učiteljska himna.

Početak prvi dan u 10 sati u jutro. Buduć se nitko od gg. članova nije prijavio za kakovo predavanje, ina se za gornje tri «razprave» svaki član što sdušnjij» i temeljitije pripraviti.

Dobrodošli biti će sva gg. prijatelji škole i učiteljstva.

Na obavjest!

Preporuča se, da se svaki član-pjevač uvježba u svojem običnom glasu za sledeće pjesme, što bi se prigodom zborovanja inogle odpjevati:

1. U boj!
2. Luna sije.
3. Predobri Bože.
4. Naprej zastava Slave.
5. Kje so moje rožice.
6. Lepa naša domovina.
7. Ko dan se zasnava.
8. Od Urada do Triglava.
9. Pojmo pjesmu (Zrinski-Frankopanka).
10. Laku noć.
11. Kom u hrvatskih žilah.
12. Naglo bratje.
13. Noćni stražari.
14. Ladija.

Mного соседно-близних učiteljev Goriske in Kranjske kronovine namerava k tej skupščini priti.

Hipoma, ko to pišem, dojde mi dopis od začasnega odbora učiteljskega društva glaseč se tako-le:

S razloga, što su mnogi od gg. društvenih članova nenadano pozvani k vojničkim vježbama, upravo u vrijeme kad je vrećena prva glavna skupština (18. i 19. t. m.), prenaša se ista na neizvjestno vrijeme.

Društveni vestnik.

Pedagogičsko društvo bode imelo letošnji občni zbor dne 27. mal. srpana t. l. ob 2 uri popoldne na vrtu g. Gregoriča v Krškem. Vspored: 1. Poročilo o društvenem delovanju preteklega leta. 2. Pregled letnega računa. 3. Volitev 3 pregledovalcev računov. 4. Volitev odbora. 5. Določitev letnine. 6. Nasveti. K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Iz odboroze seje vdovskega učiteljskega društva. Dne 30. rožnika je sklical predsednik vdovskega učiteljskega društva odbor, da se posvetuje o nekaterih važnih društvenih stvareh. Temu poklicu se je odzvalo 7 odbornikov, dva pa sta bila vsled nujnih opravkov zadržana se udeležiti posvetovanja.

Po prijaznem pozdravu predsednikovem na zbrane odbornike, naznani blagajnik M. Močnik, da se je vsprejel za tda vdovskega učiteljskega društva J. Janežič iz Doba. Učitelj F. Rus z Bleda pa je prošnjo za vsprejem umaknil. Nek društvenik je vplačal 10 gld. vstopnine; drugo obljubuje v kratkem plačati. Po mnenji necega odbornika taki člani, ki niso v teku dveh let zadostili društvenim terjatvam nimajo pravice do društvenih

dobrot, ako bi se pripetil slučaj smrti. Vsaj pravila tako govore in vplačani iznesek ostane društvu na korist. Drugi pa mislijo, da bi se ravno pri tem društvniku naredila neka izjema, ker je bil uže v prejšnjih letih ud vdovskega učiteljskega društva, a je izstopil, vplačavši 35 gld. vstopnine. Po kratkem razgovoru obvelja ta nasvet.

Dva druga učitelja sta sicer pristopila vdovskemu učiteljskemu društvu, a ne storita svojih dolžnost. vzlic večkratnemu opominjevanju. Odbor soglasno sklenu, da se potrpi z njima le še do konca tekočega leta in da se potem, ako ne bosta vplačala vseh zaostalih zneskov, izbriseta iz društvenih zapisnikov.

Nek odbornik celo meni, da bi se na novo pristopivši člani vpisali v posebno knjigo, in se-le potem, ko vplačajo vso pristopnino, steli mej prave ude tega dobrodejnega društva. Kdor bi pa tega v teku dveh let ne storil, ostal bi le kot dobrotnik zaznamenovan v društvenem zapisniku. Ta nasvet sicer ne obvelja, a vender se hoče v bodoče strožje paziti na čas vplačevanja.